

Marktwerving, VOC-mentaliteit en Keti Koti?

Shirley Kambel

Verleden. Op 1 juli 1963, 100 jaar na de afschaffing van de Nederlandse trans-Atlantische slavernij, ging een groepje nazaten van tot slaaf gemaakte mensen de straat op in Amsterdam om aandacht te vragen voor dit verleden. Een verleden dat voor zwarte mensen tot op heden horror betekent.

Nog maar recent was de onthulling van het nationaal herdenkingsmonument in het Oosterpark van Amsterdam. Jaarlijks verzamelen honderden nazaten van Surinaamse en Antilliaanse afkomst en andere belangstellenden daar om hun respect te betuigen. Het kunstwerk van de Surinaamse kunstenaar Erwin de Vries verbeeldt het *heden*, het *verleden* en de *toekomst*.

de groeiende maatschappelijke interesse een teken dat Nederland daar klaar voor is?

Vele decennia vragen grassroots organisaties actief aandacht voor doorwerking en het wegwerken van de achterstelling en discriminatie van mensen van kleur uit de voormalige koloniën. Wat mij en collega-voorzitters van de comités 30 juni / 1 juli zorgen baart is de tendens tot vermarkting van Keti Koti zonder oog voor de genoemde diepere laag van de geschiedenis en doorwerking. Is dit een herhaling van het verleden? 'Take what you can now'-gedrag, de handelsmentaliteit die op dit gevoelige onderwerp een smet legt. Zo is er ook de zorg dat als de aandacht én het geld weg is, niemand zich nog

Shirley Kambel is een Zwolse bruggenbouwer, oprichter en voorzitter comité 30 juni / 1 juli Zwolle en oprichter van sociale coöperatie Expeditie038.

te zien hoe dit verleden stelselmatig, bedoeld en onbedoeld, de zwarte mensen achterstelt en uitsluit. Racisme en discriminatie verminderen heeft diepgaande kennisoverdracht en psychologisch zelfonderzoek nodig om zo de gewenste bewustwording in ons cultureel archief te

'Het zijn pagina's van de toekomst die wij samen gaan schrijven.'

Het *heden* toont dat er op steeds meer plekken in Nederland aandacht is voor *Keti Koti*, de emancipatie in 1863. Dit was voor de kolonie Suriname een administratieve afschaffing. Daar moesten de tot slaaf gemaakte mensen nog tien jaar lang onder dwang dezelfde zware en onbetaalde arbeid voortzetten.

Behoeft aan erkenning bij veel Nederlanders wier voorouders slachtoffer zijn geweest van slavernij is niet onterecht. Dit krijgt mondjesmaat gehoor, de weerstand neemt af. Provinciale besturen doen huiswerk en onderzoek naar hun rol, en bieden hier en daar hun excuses aan. Er is vooruitgang. Het glas is halfvol. De aandacht zal naast de betrokkenheid van overheden, bedrijven en individuen nu ook moeten gaan naar doorwerking. Een systeem dat ruim 400 jaar met een bepaald doel op zijn plaats is gebracht en gehouden heeft diepgaande consequenties. Is

sterk maakt voor de ontwikkeling, positie en welzijn van de nazaten. We moeten nog zoveel leren van dit verleden, zonder de romantische laag wat er eeuwen op heeft gelegen vanuit het Witte perspectief.

Toekomst Om de impact van de slavernijgeschiedenis toegankelijk, begrijpelijk, behapbaar en overdraagbaar te maken, moeten we na dit herdenkingsjaar juist actief kijken naar de inhoud, naar wat er achter de komma komt. Het zijn pagina's van de toekomst die wij samen gaan schrijven. Maar let wel op wie er aan de schrijftafel zitten!

Is er bereidheid om vanuit wit perspectief de mantel van het verleden mee te dragen? Zowel op nationaal als op individueel niveau is dit nodig om te ervaren dat het ook een emotioneel thema is, een thema waar de rationaliteit nu eens NIET de boventoon speelt. Het is nodig om

verankeren. Ook een verschuiving of betere verdeling van macht is nodig.

Dat in de race om geld voor projecten in het herdenkingsjaar de eisen zodanig zijn aangescherpt dat er minder grassroots organisaties door de selectie zijn gekomen is zacht uitgedrukt teleurstellend en roept vragen op. Aandacht voor slavernij en het koloniaal verleden van Nederland vraagt om een integrale en serieuze inclusieve aanpak van zowel provinciaal als lokaal bestuur waar wij als comité en grassroots organisatie vanuit de gemeenschappen graag ons steentje aan bijdragen. Zo kan de 1 juli viering bijdragen aan meer vreugde en echte verbinding.

Shirley Kambel, Comité 30 juni / 1 juli Zwolle, lid GroenLinks Zwolle
 Anneke Dalger, Comité 30 juni / 1 juli Flevoland
 Angelique Duijndam, Comité 30 juni / 1 juli Zeeland